

Методологија

СТАТИСТИКА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА

ПРАВНИ ОСНОВ

Статистичка активност се спроводи у складу са Статистичким програмом Републике Српске за период 2026-2029. године и Законом о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03).

КОРИШТЕНЕ КЛАСИФИКАЦИЈЕ

Међународна стандардна класификација образовања (ISCED-2011) користи се према препоруци UNESCO-а, OECD-а, Eurostata и других међународних организација за прикупљање података о образовању. Ова класификација омогућава упоредивост података како у појединим земљама тако и на међународном нивоу. ISCED-2011 је референтна класификација за организовање образовних програма и везаних класификација према нивоима и пољима образовања.

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ и садржај

Циљ статистике основног образовања је производња података о стању, структури и развоју школа и одјељења, структури и кретању ученика и наставника, резултатима школовања и наставном кадру који проводи програм основног образовања.

Извјештајне јединице/Јединице посматрања

Извјештајне јединице су све јавне и приватне основне школе. Јавне основне школе податке достављају путем Јединственог информационог система Министарства просвјете и културе Републике Српске. Приватне основне школе податке достављају путем веб апликације Завода.

Јединице посматрања су сви ученици који похађају редовну основну школу и школу за дјецу са сметњама у развоју, као и учитељи и наставници запослени у основним школама.

Обухват

Обухват је потпун. Истраживањем су обухваћени ученици свих основних школа и школа за дјецу са сметњама у развоју у Републици Српској који су у датој школској години уписани у основне школе, као и учитељи и наставници запослени у основним школама.

Методе и периодика прикупљања података

Подаци о основном образовању прикупљају се Годишњим статистичким извјештајем основног образовања, на почетку школске године. Прикупљају се подаци за почетак школске године и крај претходне школске године, са стањем на дан 25. септембар. Подаци се прикупљају из административног извора, јединственог информационог система Министарства просвјете и културе, којем основне школе достављају податке и путем web апликације.

Обавеза заштите повјерљивих података

Повјерљиви подаци су заштићени у складу са члановима 25. и 27. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и у складу са Правилником о заштити повјерљивих података.

Дефиниције

Основно образовање и васпитање траје девет година, обавезно је и бесплатно за сву дјецу од 6 до 15 година живота.

Важне дефиниције у статистици основног образовања су:

- **Школом** се у статистици образовања подразумјева група ученика организованих у једну школску јединицу, са једним или више наставника који изводе наставу према одређеном наставном плану и програму, без обзира да ли је школа централна/матична, самостална, подручно одјељење или одјељење при другој врсти школе. Школом се сматрају и територијално издвојене јединице/подручна одјељења у саставу основне школе, као и одјељење за дјецу са сметњама у развоју при редовним основним школама.
- **Одјељење** је група ученика које, истовремено и у истој просторији, обучава у току школске године један или више наставника сукцесивно. Одјељења могу бити:
 - Некомбиновано одјељење у коме се налазе ученици само једног разреда.
 - Комбиновано одјељење у коме се налазе ученици два или више разреда.
- **Разред** је степен школовања у коме ученици у одређеном временском интервалу, али најдуже у једној школској години, стичу одређени обим знања према наставном плану и програму одређене врсте школе.
- **Редован ученик** је лице уписано у школу са циљем праћења наставе.
- **Поновач** је ученик који је на крају школске године негативно оцијењен из три или више предмета (сагласно прописима за ту врсту школе) или онај који на крају школске године не положи поправни, односно разредни испит.

Усаглашеност са међународним препорукама и стандардима

Подаци су дјелимично усклађени са међународним препорукама и стандардима.

ОРГАНИЗАЦИЈА СПРОВОЂЕЊА

Органи за спровођење статистичке активности

Одговорни произвођач података о основном образовању јесте Републички завод за статистику Републике Српске. Прикупљање података обавља се кроз Јединствени информациони систем Министарства просвјете и културе Републике Српске, док се обрада података обавља у Заводу.

Обавеза давања података

Извјештајне јединице дужне су доставити податке Републичком заводу за статистику Републике Српске у складу са Законом о статистици Републике Српске.

ПЕРИОДИКА СПРОВОЂЕЊА

Републичком заводу за статистику податке о ученицима, учитељима и наставницима преузима од Министарства просвјете и културе у новембру текуће године.

Претходни подаци објављују се 15. јануара, а коначни подаци 15. маја.

ИНСТРУМЕНТАРИЈУМ

Упитник

За спровођење активности статистике основног образовања користи се упитник који се налази на званичном [веб сајту Завода](#).

Упутство за попуњавање упитника

Упутство за попуњавање дато је у оквиру самог обрасца.

ПУБЛИКОВАЊЕ

Прелиминарни подаци објављују се у облику годишњег саопштења основног образовања. Детаљнији коначни подаци објављују се у тематском билтену, затим у Статистичком годишњаку Републике Српске као и у оквиру публикација „Градови и општине Републике Српске“ и „Ово је Република Српска“. Све публикације доступне су на [интернет страници Републичког завода за статистику Републике Српске](#).

ОНЛАЈН БАЗА ПОДАТАКА

На званичној интернет страници Завода за статистику доступна је онлајн [база података](#) у којој се објављује серија података статистике основног образовања.

Припремила:

Милка Лончар Антић

Посљедње ажурирање:

10. март 2026.